Lieta Nr.C30510317
Lietvedības Nr.C-5103-17/11

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2017.gada 19.septembrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Sniķere
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu, un

konstatēja:

2017.gada 23.maijā tiesā saņemts /pers. A/ maza apmēra prasības pieteikums pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka kopdzīvē ar /pers. B/ (turpmāk – atbildētāja), personas kods /personas kods/, 2015.gada 8.maijā viņiem piedzima meita /pers. C/ (turpmāk – bērns), personas kods /personas kods/.

No 2017.gada 27.februārī izsniegtās bērna dzimšanas apliecības /numurs/ var redzēt, ka /pers. A/ (turpmāk – prasītājs) ir /pers. C/ tēvs.

Bērna māte /pers. B/ par bērnu nerūpējās, klaiņoja apkārt un dažkārt bērnu atstāja pie savām paziņām. Sakarā ar nesaskaņām un domstarpībām viņi pārtrauca kopdzīvi. Kopš 2017.gada 19.februāra bērns dzīvo kopā ar viņu /adrese/ un atrodas prasītāja aprūpē un uzraudzībā.

Minēto faktu apstiprina Rīgas SOS Ģimeņu atbalsta centra sociālā darbinieka /pers. D/2017.gada 28.februārī sastādītais Akts par ģimenes apsekošanu dzīvesvietā Nr.1.

Atbildētāja nestrādā algotu darbu un saskaņā ar prasītāja rīcībā esošajām ziņām tuvākajā laikā gatavojas izbraukt no Latvijas. Kopš bērns dzīvo kopā ar prasītāju, atbildētāja nav sniegusi nekādu atbalstu bērna uzturēšanai.

Šobrīd prasītājs ar savu tuvinieku palīdzību aprūpē bērnu un nodrošina visas bērna ikdienas uzturēšanas vajadzības: ēdienu, apģērbu, mājokli un tml. Papildus minētajam naudas līdzekļi ir nepieciešami arī veselības aprūpei, medikamentiem un higiēnas precēm.

Prasītājs ir reģistrējies kā pašnodarbinātā persona un strādā datortehnoloģiju jomā. Prasītāja vidējie ienākumi ir EUR 350,00-500,00 mēnesī. Tāpēc, lai nodrošinātu pilnvērtīgu bērna uzturēšanu un audzināšanu, prasītājs ir spiests vērsties tiesā, prasot piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus bērna uzturam vismaz Ministru kabineta noteiktajā apmērā.

Papildus iepriekš minētajam, prasītājs lūdz tiesu atsaukt iepriekš izsniegto izpildrakstu par uzturlīdzekļu piedziņu no viņa, kas ir izsniegts pamatojoties uz Ogres rajona tiesas 2015.gada 11.novembra spriedumu civillietā Nr. C24175015, jo Uzturlīdzekļu Garantiju fonda administrācija ārpustiesas kārtībā nav apmierinājusi viņa lūgumu un turpina izmaksāt uzturlīdzekļus atbildētājai, lai gan bērns atrodas prasītāja aprūpē un uzraudzībā.

Prasītājs pamatojoties uz Civillikuma 177. un 179.pantu, 2013.gada 15.janvāra MK Noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu lūdz tiesu:

1) piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods / personas kods /, labā uzturlīdzekļus bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas (uz lietas izskatīšanas brīdi uzturlīdzekļu apmērs – EUR 95,00) un sākot no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no prasības celšanas brīža līdz bērns pats spēs sevi apgādāt. Samaksa veicama /pers. A/, personas kods / personas kods/, AS "Sewdbank" kontā Nr. / numurs /;

2) atsaukt iepriekš izsniegto izpildrakstu par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. A/, personas kods/ personas kods /, kas ir izsniegts pamatojoties uz Ogres rajona tiesas 2015.gada 11.novembra spriedumu civillietā Nr. C24175015, un pārtraukt uzturlīdzekļu izmaksāšanu /pers. B/, personas kods /personas kods/;

3) Spriedumu par uzturlīdzekļu piedziņu izpildīt nekavējoties.

2017.gada 31.maijā atbildētājai tika nosūtīts maza apmēra prasības pieteikuma noraksts paskaidrojumu sniegšanai līdz 2017.gada 15.jūnijam.

Uz lietas izskatīšanas dienu, 2017.gada 19.septembri, atbildētāja rakstveida paskaidrojums par prasību nav sniegusi.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir paziņots 2017.gada 31.jūlijā, nosūtot viņiem par to paziņojumu.

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

No lietā esošās dzimšanas apliecības Nr. / numurs /redzams, ka /pers. A/ un /pers. B/ ir nepilngadīgā bērna /datums/dzimušās /pers. C/ vecāki.

Ar Ogres rajona tiesas 2015.gada 11.novembra spriedumu tiesa, cita starpā, nosprieda piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 90,00 EUR, bet ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2015.gada 16.septembra līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai un no 7 gadu vecuma sasniegšanas ik mēnesi ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz meitas pilngadībai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājuma apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājuma apmēra vai termiņa grozīšanu.

No norādītās tiesību normas izriet, ka prasītājam ir tiesības celt tiesā prasību par viņa atbrīvošanu no uzturlīdzekļu samaksas, jo ir mainījušies apstākļi, proti nepilngadīgais bērns atrodas prasītāja ikdienas aprūpē.

Prasītājs norāda, ka kopš 2017.gada 19.februāra meita /pers. C/ dzīvo pie viņa un ir pilnībā prasītāja apgādībā, bet uzturlīdzekļu piedziņa /pers. A/

nepilngadīgās /pers. C/ uzturam tiek turpināta.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Tiesa atzīst, ka ar lietā iesniegto Rīgas SOS Ģimeņu atbalsta centra sociālā darbinieka / pers. D /2017.gada 28.februārī sastādīto Aktu par ģimenes apsekošanu dzīvesvietā Nr.1 ir pierādīts, ka meita /pers. C/ dzīvo pie prasītāja.

Lietā nepastāv strīds par to, ka kopš 2017.gada 19.februāra prasītāja un atbildētājas kopīgā meita /pers. C/ dzīvo kopā ar prasītāju un ir viņas aprūpē.

Tiesa atzīst, ka ar lietā iesniegto 2017.gada 27.aprīļa Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas atbildi uz prasītāja iesniegumu ir apliecināts prasītāja norādītais apstāklis par to, ka saskaņā ar Ogres rajona tiesas izdoto izpildu rakstu civillietā Nr.C24175015, no prasītāja /pers. A/ atbildētājas /pers. B/ labā nepilngadīgās /pers. C/ uzturam tiek piedzīti uzturlīdzekļi.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīts, ka /pers. B/ no 2017.gada 23.maija nav pamata saņemt no /pers. A/ uzturlīdzekļus nepilngadīgā bērna /pers. C/ uzturam.

Prasītājs lūdz atsaukt iepriekš izsniegto izpildu rakstu par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. A/, personas kods / personas kods /, kas ir izsniegts pamatojoties uz Ogres rajona tiesas 2015.gada 11.novembra spriedumu civillietā Nr. C24175015, un pārtraukt uzturlīdzekļu izmaksāšanu /pers. B/, personas kods /personas kods/.

Civilprocesa likuma 5.panta sestā daļa paredz, ka, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augustā lietā Nr.SKC-556 izteikta atziņa, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, tas ir, pielietojot tiesību normu tulkošanas sistēmisko metodi, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo prasības celšanas brīdī attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Tiesa uzskata, ka nosakot datumu, ar kuru uzturlīdzekļu piedziņa no /pers. B/ bērna /pers. C/ uzturam ir pārtraucama un nosakāma uzturlīdzekļu piedziņa par labu /pers. A/, tas saistāms ar brīdi, kad attiecīgā persona ir uzsākusi savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Ņemot vērā, ka /pers. A/ prasību tiesā par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu ir cēlis 2017.gada 23.maijā, tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu uzturlīdzekļu no /pers. B/ par labu /pers. A/ piedziņas pārtraukšanu var noteikt ar prasības celšanas brīdi, tas ir, 2017.gada 23.maiju.

Ņemot vērā, ka no 2017.gada 23.maija ir pārtraucama uzturlīdzekļu piedziņa, ir pamats atsaukt tiesas izdoto izpildu rakstu daļā par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. A/ par labu /pers. B/ nepilngadīgā bērna /pers. B/ uzturam.

Bez tam, tiesa par pamatotu un apmierināmu atzīst prasītāja celto prasību par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas /pers. B/ uzturlīdzekļus bērna /pers. C/ uzturam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un sākot no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no prasības celšanas brīža līdz bērns pats spēs sevi apgādāt.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu, vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 177.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Vecākiem ir pienākums nodrošināt bērnam ēdienu, apģērbu, mājokli, veselības aprūpi, kā arī materiālajām iespējām atbilstošu papildus izglītību un attīstību veicinošas nodarbības.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Civillikuma 179.panta piektā daļa nosaka, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu. neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kas bērnam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai ir 25%, bet no 7 gadu vecum līdz pilngadības sasniegšanai ir 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumos Nr. 656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes" 2.punktā ir noteikts, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2017.gada 1.janvāra ir EUR 380.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka minimālā uzturlīdzekļu summa, kas atbildētājai ir jānodrošina savam bērnam /pers. C/ no 2017.gada 23.maija ir EUR 95,00 mēnesī, bet no meitas septiņu gadu vecuma EUR 114,00 mēnesī.

Atzīstot, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru ir jānodrošina katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma un no atbildētājas ir piedzenami uzturlīdzekļi meitas uzturam likumā noteiktajā minimālajā apmērā.

Ņemot vērā to, ka prasītājs lūdz piedzīt līdzekļus bērna uzturam Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā, tiesa, vadoties no Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā "Par ģimenes tiesību normu piemērošanu" paustajām atziņām, uzskata, ka spriedumā nav nepieciešams norādīt un vērtēt bērna uzturam nepieciešamo ikmēneša aprēķinu, kā arī pušu mantisko stāvokli.

Nosakot brīdi, no kura piedzenami uzturlīdzekļi, tiesa vadās no judikatūrā paustajām atziņām, ka iztulkojot Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, t.i., pielietojot tiesību normu tulkošanas sistēmisko metodi, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā (skat. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr.SKC-556).

Savukārt nosakot brīdi līdz kuram uzturlīdzekļi piedzenami, tiesa vadās no Civillikuma 177.panta, kas noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 72.panta noteikumiem spēja realizēt civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus ir pilngadīgām rīcībspējīgām personām. Līdz ar to pilngadīgajām rīcībspējīgām personām pašām rodas rīcībspēja un tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, savukārt vecākiem prasības tiesības un tiesības saņemt bērnam pienākošos uzturlīdzekļus savā labā izbeidzas ar bērna pilngadību.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības celšanas dienas līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Sakarā ar to, ka Ministru kabineta noteiktā minimālā mēneša darba alga var mainīties un ņemot vērā to, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs, tiesa uzskata, ka nepilngadīgo bērnu interesēs ir spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši bērnu vecumam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai.

Ņemot vērā prasītāja lūgumu un nepilngadīgā bērna intereses, tiesa atzīst, ka ir pamats noteikt, ka tiesas spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ par labu prasītājam /pers. A/ un daļā par uzturlīdzekļu izmaksāšanas pārtraukšanu /pers. B/ izpildāms nekavējoties.

Tiesa papildus izskaidro, ka Civilprocesa likuma 203.panta ceturtā daļa noteic, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājuma apmēru vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem prasītājs, iesniedzot prasību par uzturlīdzekļu piedziņu, ir atbrīvots no valsts nodevas samaksas.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tādejādi saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu un 42.panta pirmo daļu no atbildētāja par labu valstij piedzenama proporcionāla valsts nodeva no uzturlīdzekļu maksājumu kopējās summas par vienu gadu, kas konkrētajā gadījumā sastāda EUR 171,00 ((95x12) x 15%).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības "Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, t.i. par maza apmēra prasības pieteikuma noraksta un tiesas paziņojumu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi lietā sastāda EUR 2,41, kas piedzenami no atbildētājas par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta otro daļu atbildētājai nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Ņemot vērā iepriekš minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193.pantu, tiesa

nosprieda:

/pers. A/ prasību pret /pers. B/ apmierināt.

Pārtraukt no 2017.gada 23.maija uzturlīdzekļu piedziņu pēc Ogres rajona tiesas 2015.gada 11.novembra sprieduma civillietā Nr. C24175015, daļā ar kuru no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, piedzīti uzturlīdzekļi meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 90,00 EUR, bet ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2015.gada 16.septembra līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai un no 7 gadu vecuma sasniegšanas ik mēnesi ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz meitas pilngadībai.

Atsaukt izpildu rakstu civillietā Nr. C24175015, kas izdots saskaņā ar Ogres rajona tiesas 2015.gada 11.novembra sprieduma daļā par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. A/ par labu /pers. B/, meitas /pers. C/ uzturam.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods / personas kods /, uzturlīdzekļus bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam EUR 95,00 (deviņdesmit pieci *euro*) apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no 2017.gada 23.maija līdz bērna septiņu gadu vecumam, bet no bērna septiņu gadu vecuma, tas ir no 2022.gada 8.maija, ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz bērna pilngadībai.

Uzturlīdzekļu samaksa veicama uz /pers. A/ norādīto kontu Nr. / numurs /, AS "Sewdbank".

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu EUR 171,00 (viens simts septiņdesmit viens *euro*). Samaksu veikt: Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas nr. 90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 2,41 (divi *euro* un 41 cents). Samaksa veicama - saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas nr. 90001672316, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22

Spriedums daļā par tiesas izdevumu piedziņu izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ par labu /pers. A/ un daļā par uzturlīdzekļu izmaksāšanas pārtraukšanu /pers. B/ izpildāms nekavējoties.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese I.Sniķere